

Ummæli:

Uttan fyrri neggjar einhyrningur

blaðið tú blaðar í ljóðar eins og longu nú er eldur í tí

Soleiðis stendur í fyrstu yrkingini í savninum í **innantannalandi** eftir Aleks Niclassen. Hetta er eins og ein fyrirboðan og ein ávaring. «Blaðið» kann vera hvat blað sum helst — það kann eisini sipa til yrkingasavnið í sjálfum sær. Eldurinn fær meg at hugsa um, at alt eina ferð skal verða til øsku. Soleiðis er ikki enn, sigur skaldið. Men longu nú er tað «eins og» blaðið brennur. Tað, sum fer at henda, er til staðar í tí, sum hendir nú. Hetta hevur sett sín dám á alt yrkingasavnið: Hvat er veruleiki? Hvat fer at henda? Hvør eri eg? Og hvør ert tú?

Í byrjanini er ein mótsetningur og ein munur millum eg'io og tú'io:

tú trokar teg fram
eg troki meg aftur

.../
hví sigur tú so spyrst tú
eg sigi ikki eitt orð svári eg
(úr: «einmansljóð», bls. 7)

Eg'io og tú'io hava her heilt ymiska fatan av, hvat veruleiki er.

Gjøgnum alt savnið er sambandi millum «eg» og «tú» umráðandi. Mótsetningurin teirra millum er ikki altíð tilstaðar. Men spurningarnir um samleika eru altíð livandi. «Tú» er í sjálfum sær bara ein spegilsmynd av orðinum «eg». Tú'io hjálpir eg'inum at skilja seg sjálvan. Tær myndirnar, sum Aleks Niclassen brúkar fyrri at seta spurningarnar fram, eru sum oftast heilt greiðar. Tær eru lutir, sum hava gerandisligan og ævinligan dám. Hann leggur einki í at konstruera flektar metaforar. Viðhvørt hugsar lesarin kanska, at myndirnar eru «vanligar», alt ov nógv brúktar: eldur, kavi, stjörnur, spegil, svanar, skuggi... Men eg haldi, at tað er djárvart at brúka hesi «vanligu» orðini. Hann megnar eisini at gera tað á nýggjan hátt. Tað, sum ein heldur vera vanligt, verður knýtt saman við okkurt, sum ein ikki hevði væntað sær, og tí fær myndin eitt nýtt innihald:

«farið á flog mínir skuggar», skrivar hann t.d. Myndirnar eru í sjálfum sær greiðar, og tað ber væl til at siggja tær fyrri sær. Meira flekt er at tulka og greiða frá myndunum. Yrkingarnar sníkja seg undan tulkningini. Myndirnar verða settar fyrri lesaran, og lesarin má luttaka í tí, sum fer fram, istaðin fyrri at greiða frá tekstinum. Skaldið hevur sjálvt onga frágreiðing, ið hvussu er onga, sum kemur til sjóndar í tekstinum sjálfum.

Eitt dømi er yrkingin «deyðin og gentan», sum eg haldi vera millum tær bestu í savninum. Hon er ein litil aforistisk samrøða:

ert tú ikki nóg so ung
at arbeiða í einum kirkjugarði spyri eg

ert tú ikki alt ov gamal
til at ganga her og mala sigur hon

Hetta er yrkingin, sum hon er. Tvær røddir, tveir spurningar. Livio og deyðin hittast? Skaldið hevur einki svar. Svárið er ein spurningur í sjálfum sær. Deyðin, gentan, kirkjugarðurin — hvat hetta umboðar má lesarin sjálfur finna út av. Mótsetningurin er her, og spenningurin.

Hetta er tað dapurs cygna er tilstaðar, eisini altíð er. Deyðin verður

Aleks Niclassen:
í **innantannalandi**
yrkingar,
Forlagið Fannir

ur ikki viðgjerdur við djúpum álvarsemi, men við lottum og speiskligum spurningum. Hetta er ein styrki, sum gongur aftur í øllum savninum. Tað álvarsliga og ævinliga verður lýst í lottum og ljósum myndum. Sambond og gerðir skifta útsjónd og týðning, t.d. í yrkingini «tríptykon»:

sært tú hvussu tey deyðu
rætta blómur sínar
til tín og mín

Yrkingarnar verða ongantið tungar av orðum. Tað, ið hevði verið óneyðugt, er reinsað burtur. Nakrar fáar klárar myndir byggja hvørja yrking. Nakrir svanar eitt eg, eitt tú... Viðhvørt er markið millum «tú» og «eg» flótandi. Tá verður heilt týðiligt, at savnið fyrri ein stóran part hevur samleika og samleikaloysoi sum tema. Skaldið søkir eitt samband, men ræðist samstundis, at tað egna eg'io fer at uppløysast, t.d. í yrkingini «pas de deux»:

.../
og hví eg ongantið finni teg
fyrir enn eg eri
fullkomiliga
burturi
í tær

Permumyndin — sum Alex Niclassen sjálfur hevur gjørt — hóskar væl til yrkingasavnið, og serliga væl til temað um samleika og uppløysing av samleikanum. Perman er vatnlitsmynd av tveim stórum munnum, sum smelta saman við hvønn annan. Undir teimum hómast ein litil, næstan horvin munnur. Litirnir renna inn í hvønn annan, og markið millum eg'io og tú'io uppløysist.

í **innantannalandi** — titlulin spælir við eina siðbundna hugsjón. Tað, at einki siga — men savnið í sjálfum sær sigur so nógv. Men tað vanliga og ævinliga fær nýtt innihald. Er heimurin eitt land, har øll mala runt og tosa innantanna? Ella er tann heimurin, sum er orðleyst livandi inni í eg'inum, tann veruligi heimurin?

Tittulin, og myndir og figurar í yrkingunum, hava ævintýra-dám. Tað ber ikki til, at lata vera, at hugsa um «Alice in wonderland», í **innantannalandi** — í hesum landinum «neggjar einhyrningur» langt burturi í øðrum heimi við tár á kinnu. Yrkingasavnið er ikki bara øgliga gott; tað er eisini vakurt, nýskapandi, hugvekjandi og øgliga muskalskt. Farið at vitja hetta ævintýralandið, sum er so veruligt.

Anna Mattsson

BBC

Hósdagur 12. desember

- 6.15 English Studio
- 6.30 Breakfast News from London
- 9.00 News from London
- 9.05 Kilroy
- 9.50 Hot Chefs
- 10.00 News from London & Weather
- 10.05 Playdays »The Patch Stop«
- 10.35 Health UK
- Martyn Lewis og Linda Mitchell hyggja at heilsustøðuni hjá ungum fólki og at matvanunum
- 11.00 News from London & Weather
- 11.05 No Kidding
- 11.30 People Today
- 12.00 News from London & Weather
- 12.05 People Today - framhald
- 12.20 Pebble Mill
- 12.55 World Weather
- 13.00 One O'Clock News & Weather
- 13.30 Forty Minutes: »Windermere's Burning«
- 14.10 Small Objects of Desire: »The Light-bubble«
- 14.30 Birthrights: »Who stole the Soul?« 2:4
- 15.00 English Studio
- 15.15 Watt on Earth 9:12
- 15.35 Byker Grove 14:18
- 16.00 Artifex 3:5
- 16.25 Going for Gold
- 16.50 Reportage 3:16
- 17.30 Schofield's Europe: »Barcelona« 4:6
- 18.00 Six O'Clock News & Weather
- 18.30 Earthfile
- 18.35 No Kidding
- 19.00 Top of the Pops
- 19.30 Eastenders
- 20.00 BBC World Service News & World Weather
- 20.30 An Actors Life for Me: »Night of the living Dead« 5:6
- 21.00 Murder most horrid 5:6
- 21.30 Canned Carrot 4:6
- 22.05 Cats: »The Aristocats« 4:5
- 22.30 Newsnight
- 23.20 World Business Report
- 23.30 Play Golf: »Playing the Percentages« 9:10
- 23.55 Close

EuroSport

Hósdagur 12. desember

- 13.00 Football Eurocups
- 14.00 Eurolympics
- 14.30 Benelux Sport Magazine Programme
- 15.00 Table Tennis
- 16.00 Motorsport News
- 16.30 Live Tennis
- 20.00 Eurosport New
- 20.30 Motorcycling Supercross
- 21.00 Football Eurocups
- 22.30 Trans World Sport
- 23.30 Eurosport News
- 0.00 Close

MTV

Hósdagur 12. desember

- 6.00 Awake on the Wildside
- 9.00 VJ Paul King
- 12.00 VJ Simone
- 15.00 MTV's Greatest Hits
- 16.00 MTV's Coca Cola Report
- 16.15 MTV at the Movies
- 16.30 MTV News at Night
- 16.45 3 From 1
- 17.00 MTV Prime
- 18.00 VO! MTV Raps Today
- 18.30 Dial MTV
- 19.00 VJ Ray Cokes
- 21.00 MTV's Greatest Hits
- 22.00 MTV's Coca-Cola Report
- 22.15 MTV at the Movies
- 23.30 MTV News at Night
- 22.45 3 From 1
- 23.00 MTV's Post Modern
- 0.00 VJ Kristiane Backer
- 2.00 Night Videos

Scansat/TV3

Hósdagur 12. desember

- 6.00 Jólakalendarin hjá Skurt
- 16.00 Jólakalendarin hjá Skurt - endursending
- 16.10 Raski Max
- 16.40 Lassie
- 17.05 Guiding Light
- 17.55 Tíðindi
- 18.00 Eydnuhjólíð
- 18.30 Grannar
- 19.00 21 Jump Street
- 20.00 Tíðindi
- 20.03 Alien Nation
- 20.50 Tiggju minuttir um...
- 21.00 Á vegg til America Cup
- America Cup, stór kappinging, fer fram í fyra mánaðar frá janúar 1992. Atta sendingar eru gjørdar um hetta evnið undan kappingini.
- 21.30 Soap
- 22.00 Tíðindi
- 22.03 Bastard
- 23.40 Tíðindi
- 23.43 Benny Hill
- 0.13 Liðugt

Sjónvarp Føroya

Fyrirvarni verður tikið fyrri broytingum

Hósdagur 12. desember

- 19.00 Advokatarnir
- 19.55 SVF-lýsingar
- 20.00 Dagur og vika SvF-Lýsingar
- 20.45 Mozart 5:6
- 22.15 Tann menniskjaligi faktorurin
- Nógur danskir bløðarasjúklingar vórðu í áttatíðrum smittaðir við AIDS virus gjøgnum livsneyðuga blóðviðgerð. Sendingin visir, hvussu hesir sjúklingar vórðu sviknir, og hvussu framtíðin sær út hjá nógvum av hesum fólki.
- Sten Baadsgaard og Jørgen Pedersen hava lagt til rættis.
- 23.10 Eg og harri mín
- 23.50 Liðugt

Útvarp Føroya

Fastar sendingar gerandisdagar:

- 7.15 Veðurtíðindi og tíðindi
- 7.18 Morgunlestur
- 7.30 Veðurtíðindi og tíðindi
- 7.35 Góðan morgun Føroyar
- 8.00 Veðurtíðindi og tíðindi
- 8.05 Góðan morgun Føroyar - framhald
- 9.00 Veðurtíðindi og tíðindi
- 9.05 Morgunlestur
- 9.15 Fyri tøy smáa
- 10.00 Veðurtíðindi og tíðindi
- 10.05 Fimleikalætan
- 10.10 Lurtarnir og vit
- 11.00 Tíðindi
- 11.30 Undir degurð/Sjómansvisur
- 12.00 Tíðindi
- 12.01 Middagstónleikur
- 12.15 Veður og valuti
- 12.20 Tíðindi og kunngerðir
- 12.35 Døgurðatónar
- 13.00 Veðurtíðindi
- 13.01 Nýtt og gott gamalt
- 14.00 Veðurtíðindi
- 17.00 Veðurtíðindi og tíðindi
- 18.30 Veðurtíðindi, tíðindi og aktuelt
- 21.00 Veðurtíðindi og tíðindi

Hósdagur 12. desember

- 7.35 Útvarpskalendarin
- 9.15 Útvarpskalendarin (e)
- 9.30 Hvørt við sínar náðir - 12. partur (e)
- 11.01 Heimurin í dag (e)
- 11.05 Countrytónar
- 17.35 Barnadiskotekið
- 18.00 Barnaútvarpið
- 19.00 Reportasjia
- 19.30 Løg mær dómur
- 20.00 Fimmarin (e)